

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3128/2017. (V. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.193/2016/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók (Ignác János, Ignácné Tavasz Éva, László Attila Tibor, Tóth Máté Ferenc), jogi képviselőjük (dr. Tamás Ildikó, Dr. Tamás–Dr. Gyüre Ügyvédi Iroda 4400 Nyíregyháza, Szabadság tér 12/A. I./12.) útján, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban kérték, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria Pfv.IV.20.193/2016/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt, mivel a hivatkozott ítélet az indítvány szerint sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdését, II. cikkét, III. cikk (1) bekezdését, IV. cikk (1)–(4) bekezdését, VIII. cikkét, IX. cikkét, valamint XX. cikkét.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az indítványozók hallgatóságként vettek részt a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület 2012. november 30-án 14 órai kezdettel Miskolcon szervezett sajtótájékoztatóján, ahol az egyesület elnöke a bűnözési hullám városukban való begyűrűzésére hívta fel a figyelmet, és a lakossági önszerveződés fontosságát hangsúlyozta. A rendezvényt követően az indítványozók egy „Szebb jövőt” feliratú mellényben, békés séta közben szórólapokat kezdtek osztogatni, amely egy hasonló – a bűnözés visszaszorítására irányuló – rendezvényre hívta fel a figyelmet. Kis idő múltán a rendőrség őrizetbe vette az indítványozókat közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzésének szabálysértési elkövetése miatt. Az indítványozók az intézkedő rendőrökkel együttműködtek, ellenállást egyikük sem tanúsított. Az intézkedő rendőrök valamennyi indítványozót igazoltatták, velük szemben ruházat-átvizsgálást és őrizetbe vételt foganatosítottak, bilincset azonban nem alkalmaztak. Ezt követően a Miskolci Rendőrkapitányság fogdájába kerültek elhelyezésre, 2012. december 1-jén pedig bíróság elé állították őket. A fogdában töltött éjszaka során azonban megalázó körülményeknek voltak kitéve (pl. hajnalig folyamatosan egyenként kihallgatásra vitték őket, a fogda szűkös, fűtetlen, takarítatlan és bűzös volt). 2012. december 1-jén reggel 8 órakor bilincsből, cipőfűző és nadrágszíj nélkül kísérték át őket a bíróságra. Az indítványozókat a fogva tartás körülményei megviselték. A történeteknek nagy médiavisszhangja is volt, ráadásul a bíróságra való ily módon történő átvezetésüket több tanú is figyelemmel kísérte, mivel a környék sűrűn lakott volt. Az átkíséréskor jelenlévők több negatív, elmarasztaló megjegyzést is tettek rájuk, az egyik indítványozó gyermekeinek pedig még többször magyarázkodniuk is kellett a szülőjéért kellemetlenségek miatt. Az egyik indítványozót – aki cukorbeteg – vezetőpórázon és bilincsből akarták hazakísérni gyógyszerért, ezt azonban ő megtagadta (annak érdekében, hogy beteg édesanyja ne lássa őt így), ezért a kórház sürgősségi osztályára vitték. Kérése ellenére a rendőrök mégis elmentek az édesanyjához, és elhozták az inzulinját. Egy másik indítványozó pedig azt kifogásolta, hogy a bíróságra való átkísérése hidegben, cipőfűző nélkül, vezetősíjjal és bilincsből történt. Hazaérkezését követően fájdalmi voltak, erősen megfázott és kiütések is jelentkeztek rajta.
- [3] A bíróság elé állítás során a Miskolci Járásbíróság végzésében megállapította a szabálysértés elkövetését és két nap elzárást szabott ki az indítványozókra. A panaszosok fellebbezése folytán eljáró Miskolci Törvényszék azonban végzésével az elsőfokú végzést hatályon kívül helyezte és a szabálysértési eljárást megszüntette.
- [4] Az indítványozók a fogva tartásuk körülményei miatt panaszt terjesztettek elő a Független Rendészeti Panasztestülethez, amely megállapította, hogy a rendőrség intézkedései érintették az indítványozóknak az Alaptörvényben biztosított alapjogait, azonban az alkalmazott intézkedések – tekintettel arra, hogy a rendőrség nem

vizsgálhatta az indítványozók szabálysértésben való tényleges felelősségét – jogszerűek voltak, azok nem valószínűsíthetők meg alapjogsérelmet.

- [5] Az indítványozók ezt követően nyújtottak be keresetet a Miskolci Törvényszékhez az emberi méltóságuk, a gyülekezéshez való joguk, a véleménynyilvánításhoz való joguk, valamint a testi épséghez és egészséghez való joguk sérelme miatt, kártérítést követelve az alperesként megjelölt Miskolci Rendőrkapitányságtól.
- [6] Az első fokon eljáró Miskolci Törvényszék ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette az indítványozók emberi méltóságát (azzal, hogy vezetősíjjon és bilincsben vezette át őket a bíróság épületébe), véleménynyilvánításhoz és a gyülekezéshez való jogát (azáltal, hogy a békés szórólapozás közben előállította őket), valamint a testi épséghez és egészséghez fűződő jogát (az őrizetbe vétellel, és annak körülményeivel). Mindezek alapján kötelezte az alperest az indítványozók részére történő kártérítés (500 000 Ft, az egyik indítványozó esetében pedig 800 000 Ft) megfizetésére.
- [7] 1.2. Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság (Debreceni Ítéletábra) az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta.
- [8] Az alperes fellebbezésében fenntartotta az elsőfokú eljárásban előadott álláspontját, miszerint a személyiségi jogsértés nem valósult meg, mivel az indítványozók előállításakor a helyszínen jelenlévő rendfenntartó erők rendelkezésére álló adatai alapján nem volt kizárható, hogy az indítványozók magatartásukkal megvalósították a közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzését.
- [9] Az ítéletábra ítéletében mellőzte annak megállapítását, hogy az indítványozók előállításával az alperes megsértette a panaszosok emberi méltóságát, valamint gyülekezéshez és véleménynyilvánításhoz fűződő személyiségi jogát. Ennek következtében a kártérítés mértékét (150 000 Ft-ra, az egyik indítványozó esetében pedig 300 000 Ft-ra) leszállította, egyebekben (pl. a testi épséghez és egészséghez fűződő jogok sérelme tekintetében) az ítéletet helyben hagyta.
- [10] 1.3. Az indítványozók felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a másodfokú bíróság jogerős ítéletét részben megváltoztatta, és megállapította, hogy az indítványozóknak – az alperes általi előállításával és őrizetbe vételével – sérült az emberi méltósága és a véleménynyilvánításhoz fűződő személyiségi joga. A másodfokú bíróság ítéletét – így pl. a gyülekezéshez való jog sérelmének hiánya, és a kártérítés mértéke tekintetében – egyebekben hatályában fenntartotta.
- [11] 1.4. Az indítványozók ezt követően fordultak az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszukban arra hivatkoztak, hogy a támadott ítélet sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdését, II. cikkét, III. cikk (1) bekezdését, IV. cikk (1)–(4) bekezdését, VIII. cikkét, IX. cikkét, valamint XX. cikkét, ezért kérték a Kúria ítéletének megsemmisítését.
- [12] Álláspontjuk szerint miután keresetük alapján az elsőfokú bíróságként eljáró Miskolci Törvényszék helyesen megállapította, hogy az alapügy alperese sértette az említett alapjogaikat, a másodfokú bíróság számukra megdöbbentő módon nem állapította meg emberi méltóságuk, valamint a gyülekezéshez és a véleménynyilvánításhoz való joguk sérelmét, és az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítés mértékét is leszállította.
- [13] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban előadták, hogy álláspontjuk szerint a Kúria támadott ítélete azáltal, hogy – bár a másodfokú bírósággal szemben megállapította alapjogaik sérelmét, de – a kártérítés összegét nem emelte fel, alaptörvény-ellenessé vált. Véleményük szerint ugyanis a személyiségi jog megsértése önmagában megalapozza a vagyoni kártérítés megítélését. Az indítványozók véleménye szerint a Kúria a döntésében hatályban tartott kártérítési összeget „megfelelő mérlegeléssel megállapítottak” tekintette, ezáltal teljesen elvonatkoztatott attól a tényről, hogy a felülvizsgálati indítvánnyal érintett másodfokú ítéletet a felülvizsgálati indítványnak részben helyt adva megváltoztatta. Ebből ugyanis a panaszosok szerint egyértelműen következnie kellett volna a kártérítési összeg elsőfokú ítélet szerinti megemelésének.
- [14] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban hangsúlyozták azt is, hogy a bírósági eljárásokban is feltárt, őket ért megaláztatások egyértelműen magasabb kártérítési összeg megítélését tették volna indokolttá. Úgy vélik, hogy azáltal, hogy a Kúria az elsőfokú bírósággal szinte egyező módon – a másodfokú bíróság döntésével szemben – megállapította az alapjogaik sérelmét, a kártérítés összegét viszont nem emelte meg, Alaptörvénnyel ellentétes ítéletet hozott.

- [15] 1.5. Az alkotmányjogi panasz beérkezését követően az Alkotmánybíróság főtítkára hiánypótlásra hívta fel a panaszosokat, mivel indítványukban nem adtak elő megfelelő alapjogi érvelést, továbbá a jogi képviselő eljárási jogosultságát sem igazolták.
- [16] Az indítványozók indítvány-kiegészítésükben előadták, hogy azáltal, hogy a Kúria megállapította az alapjogsértést, a kártérítés mértékét azonban nem változtatta meg, megsértette az Alaptörvény I. cikkét, mivel a bíróság nem tartotta tiszteletben az indítványozók sérthetetlen és elidegeníthetetlen jogait, amikor a megállapított jogsértést szinte kompenzálatlanul hagyta. Emellett megsértette a panaszosok Alaptörvény II. cikkében biztosított jogait is, mivel a megállapított sérelmek emberi méltóságot sértő jellegét figyelmen kívül hagyva nem emelte meg a kártérítés összegét. Sérült továbbá az Alaptörvény III. cikke, IV. cikke, VIII. cikke, IX. cikke és XX. cikke is, mivel a kártérítés összegénél szintén nem vették figyelembe az őket ért megalázó bánásmódot, a személyes szabadsághoz való jogukat, a szabad gyülekezéshez és véleménynyilvánításhoz való jogukat, valamint a testi épséghez és egészséghez való jogukat sem.
- [17] 2. Az Abtv. 56. § értelmében az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [18] 2.1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [19] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukat az Abtv. 27. §-ára alapozták, amely szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [20] A Kúria ítélete ellen nincs helye fellebbezésnek, az indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [21] Az indítványozók jogosultnak és érintettnek is tekinthetők, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztettek elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt.
- [22] A panaszosok az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztették elő az indítványukat.
- [23] 2.2. Az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók kérelme e feltételeknek csak részben felel meg. Az indítványozók hivatkoztak az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésének, II. cikkének, valamint III. cikkének, továbbá IV. cikkének, VIII. cikkének, IX. cikkének és XX. cikkének sérelmére, azonban ezen alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben nem terjesztettek elő a saját maguk alapjogsérelmét alátámasztó, alkotmányjogilag megalapozott indokolást. Indítványukban ugyanis csak a bírósági döntések által megállapított kártérítés véleményük szerint alacsony összegben való megállapítását támadták. Mindezek alapján az indítványozók kérelme az indítványban megjelölt alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontjában foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatot követ ugyanis a tekintetben, hogy az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya {lásd például: a 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.

[24] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 23.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1826/2016.

